

Se sändlista

Bildande av Kopparholmarnas naturreservat i Norrköpings kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken fastigheterna Gottenvik 1:14 och Gottenvik 1:15 som naturreservat med syfte, föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Naturreservatets gräns är markerad på bifogad karta, bilaga 1.

Naturreservatets namn skall vara Kopparholmarna.

Syftet med reservatet

Syftet med Kopparholmarnas naturreservat är att bevara de värdefulla naturmiljöerna; äldre, delvis naturskogsartad tallskog, kulturpräglad ädellövskog, triviallövskog, torrängar, kustklippor samt vegetationsklädda mjuk- och hårdbottnar och andra vattenmiljöer samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer längs ostkusten i gynnsamt tillstånd. Med hänsynstagande till naturmiljön ska området även tillgodose det rörliga friluftslivets behov och övriga riksintressen samt vara viktigt för förståelsen och upplevelsen av representativa kustmiljöer.

Syftet ska uppnås genom att naturreservatet undantas från skogsbruk. Den talldominerade skogen och triviallövskogen utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik men delar av skogen kan ingå i betesmark. Ädellövskogen bibehålls som ädellövskog genom mindre åtgärder som gynnar grövre träd, hamlade träd och yngre ersättningsträd. De kulturformade naturvärdena i odlingsmiljöerna bibehålls genom naturvårdsinriktad skötsel i form av bete och röjning.

Mänsklig påverkan på områdets vattenmiljö, havsbottnar och undervattensvegetation skall minimeras.

Syftet för friluftslivet ska uppnås genom iordningställande av anordningar av olika slag.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det, utöver vad som annars gäller, inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk bearbetning;
2. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster;
3. framföra motordrivet fordon;
4. uppföra byggnad eller annan anläggning eller anlägga brygga, kaj, båthamn eller fast angoringsanordning för farkost;
5. anordna upplag;
6. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel;
7. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
8. omföra betesmark till åker eller skogsmark;
9. muddra eller rensa i vatten;
10. anlägga fiskodling;
11. ändra florans eller faunans sammansättning genom införande av för området främmande arter;
12. jaga

Vidare är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

13. utföra ändring av befintlig byggnad, anläggning, brygga, kaj eller båthamn.
 14. uppföra ny ledning;
-

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare, att utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna att tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. skötsel i form av bete och röjning av vissa landområden. Övriga delar av naturreservatet ska i huvudsak lämnas orörda. Dokumentation av reservatets natur- och friluftslivsvärden.
3. iordningställande av anordningar för friluftslivet i form av befintliga angoringsplatser för båtar, vindskydd, eldstad, dass och sopmaja, vandringsleder, sandstrand och besöksstuga.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, föreskriver Länsstyrelsen om rätten att färdas och vistas inom reservatet, att det utöver vad som annars gäller, inte är tillåtet att:

1. på ett störande sätt köra med motordrivna farkoster,
2. tälta eller förtöja båt längre tid än två dygn i följd på samma plats
3. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur
4. på ett störande sätt utnyttja radio, bandspelare, musikinstrument eller dylikt;
5. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;
6. göra upp eld annat än på anvisad plats;

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

7. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
8. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet;
9. utnyttja reservatet i kommersiellt syfte.

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för skötsel och underhåll av befintliga anläggningar inklusive farleder med tillhörande farledsanordningar. Vid ev större skötsel- och underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen. Servitut för starkströmsledning finns inom naturreservatet och utnyttjande i enlighet med detta ska inte heller förhindras pga föreskrifterna.

Föreskrifterna under C ska inte utgöra hinder för att samla ryggradslösa djur genom hävning och i samband med det ta enstaka individer för artbestämning.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Förvaltare för naturreservatet skall vara Norrköpings kommun i samråd med Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Natur- och kulturvärden

Den finskurna Östgötaskärgården med en mosaik av vatten- och landmiljöer är unik. Skärgårdens mångformighet skapar underlag för ett rikt och omväxlande växt- och djurliv. Kopparholmarnas naturreservat utgör en värdefull del av skärgården med mycket höga natur- och friluftslivsvärden. Reservatet består av ett antal öar med typisk skärgårdsskarakter där en lång rad olika naturtyper finns representerade med alltifrån naturskogsartade skogspartier till öppna klippmiljöer. De större öarna inom naturreservatet uppvisar spår av långvarig hävd med intressant flora.

De grunda havsbottenarna inom reservatet är frodigt bevuxna med ett artrik samhälle bestående av kärleväxter och alger. Grundområdena är viktiga för smådjur, fisk och fågel.

Riksintressen

Vad gäller riksintressen enligt 3 kap miljöbalken ligger naturreservatet i sin helhet inom riksintresset Östergötlands skärgård, utpekad som riksintresse både för naturvården (NE68) och friluftslivet (FE7). Den genomgående nord-sydliga farleden som går genom mellersta delen av naturreservatet är riksintresse för sjöfarten.

Vad gäller riksintressen enligt 4 kap. miljöbalken ligger reservatet i området ”Kustområdena och skärgårdarna i Småland och Östergötland från Oskarshamn till Arkösund” där särskilda bestämmelser gäller för hushållning med mark och vatten.

Länsstyrelsen bedömer att reservatets syften går att förena med dessa riksintressen.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Kopparholmarnas naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av mark- och vattenområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Kopparholmarnas naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att områdets föreskrifter, skötsel och anordningar förbättrar möjligheten till ett rikt friluftsliv i området.

Miljö kvalitetsmål

Bildandet av naturreservatet Kopparholmarna är en del av uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen ”Hav i balans samt levande kust och skärgård”, ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt- och djurliv” om vilka Sveriges riksdag och regering beslutat

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom Kopparholmarnas naturreservat dokumenterades i samband med skärgårdsinventering 1998. Området ingår i det kommunala naturvårdsprogrammet för Norrköpings kommun där det klassats som område av riksintresse till följd av höga naturvärden och höga värden för friluftslivet. År 2005 genomförde Fortifikationsverket i samarbete med Naturvårdsverket och Statens fastighetsverk den sk Skärgårdsutredningen på uppdrag av regeringen. I utredningen analyserade man de fastigheter som Försvarmakten vid den tidpunkten frånträtt och som var av allmänt intresse bl.a. fastigheten Gottenvik 1:15. Utredningen slog fast att Gottenvik 1:15 är så viktig och värdefull att den bör skyddas för att främja det rörliga friluftslivet och därför bör området kvarstå i offentlig ägo. En överföring av fastigheten Gottenvik 1:15 till Naturvårdsverket genomfördes år 2009. Fastigheten Gottenvik 1:14 ägdes vid denna tidpunkt av Fortifikationsverket. Därefter har två mindre markområden avstyckats från Gottenvik 1:14 vilka sålts till Norrköpings kommun. Övriga delar av Gottenvik 1:14 har överförts till Naturvårdsverket.

Reservatsbildning

Länsstyrelsen och Norrköpings kommun har gemensamt tagit fram förslag till beslut och skötselplan för Kopparholmarnas naturreservat.

Remissyttranden

Länsstyrelsen har 2010-11-03 remitterat förslag till beslut till Naturvårdsverket, Fortifikationsverket, Eon, Riksantikvarieämbetet, Norrköpings kommun, Skogsstyrelsen i Östergötland, Sveriges Geologiska Undersökningar SGU, Sjöfartsverket, Arkösunds intresseförening och Naturskyddsföreningen i Norrköping. Sju av remissinstanserna har inkommit med yttranden.

Remissyttranden och Länsstyrelsens avvägningar

Eon

Eon upplyser i sitt remissvar om att alla ledningar på öarna är förlagda i mark eller rör. I övrigt har man inte några synpunkter på förslag till beslut och skötselplan.

SGU

SGU framför man tillstyrker bildandet av Kopparholmarnas naturreservat. Man framför att det finns ytterligare beskrivningar av jordarter och berggrund i området och bifogar också kopior på detta material. Man anger i yttrandet att området inte berörs av några kända fyndigheter eller av några undersökningstillstånd avseende malmer och industrimineral.

Länsstyrelsens avvägning

Länsstyrelsen har kompletterat skötselplanen med formuleringar samt källförteckning enligt de synpunkter som framförts av SGU.

Norrköpings kommun

Norrköpings kommun tillstyrker förslag till beslut och skötselplan för Kopparholmarnas naturreservat genom beslut i Tekniska nämnden daterat 2011-02-28.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket framför att det är av stor vikt att farlederna inom naturreservatet kan underhållas. Man vill att texten ”efter samråd med Länsstyrelsen” på sidan 4 i beslutet ska tas bort därför att samråd innebär ett stort merarbete för verket.

Länsstyrelsens avvägning

Länsstyrelsen har förtydligat undantag för skötsel och underhåll av befintliga anläggningar genom att i klartext lägga till att farleder med tillhörande farledsanordningar ingår. Vidare har Länsstyrelsen omformulerat kravet på samråd så att det endast gäller vid större åtgärder. Länsstyrelsen anser att det är av betydelse att det finns en möjlighet för Länsstyrelsen att ha synpunkter på utförande av större åtgärder inom naturreservatet.

Fortifikationsverket FV

Fortifikationsverket har yttrat sig i egenskap av fastighetsägare vid tiden för remissförfarandet. Norrköpings kommun är numera fastighetsägare till den aktuella fastigheten. FV är således inte längre sakägare varför Länsstyrelsen inte har anledning att vidare beakta de synpunkter som framförts i ärendet.

Arkösunds intresseförening AI

Arkösunds intresseförening tillstyrker bildandet av Kopparholmarnas naturreservat. Man framför att handredskapsfiske med icke kommersiellt syfte bör vara tillåtet. Nyttjandet av farleden som löper genom området ska inte inskränkas vilket AI anser att den gör med nuvarande formuleringar om motorfordon i beslutet. Kommersiella båttransporter till Kopparholmarna ska vara tillåtet enligt AI. Även den framtida förvaltningen av fyrrar inom området kommenteras. Enligt AI borde Fortifikationsverket åtgärda kvarvarande, förfulande sprängstensrester. AI ifrågasätter avstyckning av fastigheter på Östra Kopparholmen och framför att om en avstyckning sker ska avstyckat område ingå i det planerade naturreservatet. Angående det föreslagna värdskapet för huset så undrar man hur det går ihop med formuleringen om att båt bara får ligga vid holmarna två dygn.

Länsstyrelsen avvägningar

Länsstyrelsen har justerat beslutet genom att ta bort föreskriften om förbud mot störning av djurlivet då den inte bedöms helt nödvändig för att skydda naturvärdena i området. Angående motorfordon är det enligt beslutet inte tillåtet att framföra dessa i naturreservatet. Definitionen av motorfordon är ett motordrivet fordon som framförs på land. Det innebär att det inte är några specifika inskränkningar av båttrafiken i naturreservatet utöver annan gällande lagstiftning. Förvaltningen av Sjöfartsverkets fyrrar får hanteras om och när en ändrad förvaltningsituation uppstår och tas därför inte upp i skötselplanen. Angående kvarlämnad sprängsten får denna ses i sitt historiska sammanhang som rester från tidigare epoker liksom andra lämningar på öarna. Stenhögar kan även utgöra en värdefull naturmiljö för t ex smådjur som kan gömma sig där. Vad gäller ankeringen av båt mer än två dygn för eventuella stugvärdar så finns undantag i beslutet som möjliggör detta; "föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel." Därutöver har ytterligare synpunkter framförts av AI, Länsstyrelsen har justerat i beslut och skötselplanen enlighet med dessa.

Naturskyddsföreningen i Norrköping

Naturskyddsföreningen tillstyrker bildandet av Kopparholmarnas naturreservat. Man framför att föreskrifterna möjligen bör kompletteras med ett förbud mot toalettutsläpp från fritidsbåtar. Man tycker att skötselplanen är bra formulerad och väl avvägd. Vidare framför man att förhoppningen är att byggnaderna på Östra Kopparholmarna förblir i statens ägo eller att kommunen tar över dem därför att det är önskvärt att ön inte privatiseras.

Länsstyrelsens avvägning

Transportstyrelsen förbereder införande av förbud mot utsläpp av toalettavfall från fritidsbåt över stora delar av Östersjön. Enligt remitterat förslag från myndigheten ska detta införas from år 2014 och Länsstyrelsen anser att det då inte finns anledning att reglera frågan i föreskrifterna för Kopparholmarnas naturreservat.

Strandskydd

Naturreservatet är beläget inom område där strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken.

Gagnvirke

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller staten.

Hur man överklagar,

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (Miljödepartementet). Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektören Claes Svedlindh, länsassessorn Karin Fridell, avdelningsdirektören Jan Persson och antikvarien Bertha Amaya deltagit.

Magnus Holgersson
Länsråd

Maria Taberman
Byrådirektör

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

akten (naturdossier)

Sändlista

Naturvårdsverket registrator@naturvardsverket.se + dk
Norrköpings kommun norrkoping.kommun@norrkoping.se
Eon, Att Tommy Johansson elnat.planer@eon.se + dk

Kopia till

Riksantikvarieämbetet riksant@raa.se
Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se
Skogsstyrelsen, Östergötlands distrikt, Datalinjen 1, 583 30 Linköping
Lantmäterietkontoret Norrköping lantmaterikontoret@norrkoping.se
(när beslutet vunnit laga kraft)
SGU sgu@sgu.se
Sjöfartsverket hk@sjofartsverket.se
Arkösunds Intresseförening, Fyrvägen 2, 610 25 Vikbolandet
Naturskyddsföreningen i Norrköping, c/o G Esbjörnsson, Eknäsgatan 39, 603 54
Norrköping
Lantmäterimyndigheten, Box 1111, 462 28 Vänersborg (när beslutet vunnit laga
kraft)
Länets författningssamling
Tidningskungörelse

Kopparholmarnas naturreservat, Norrköpings kommun

Bilaga 1 till Länsstyrelsens beslut med dnr 511-19985-08

